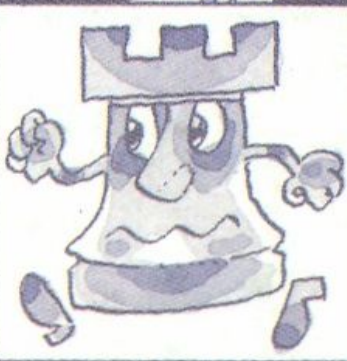
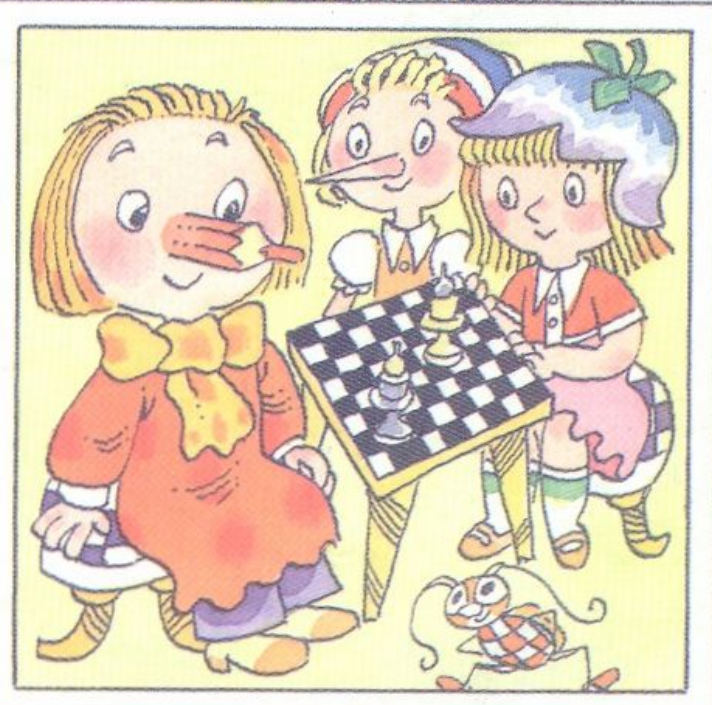
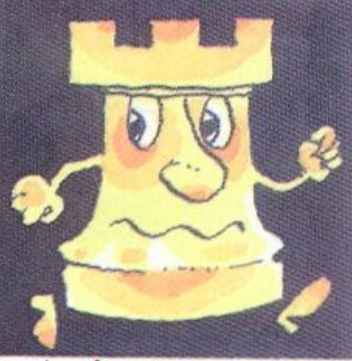

«ШАХИ

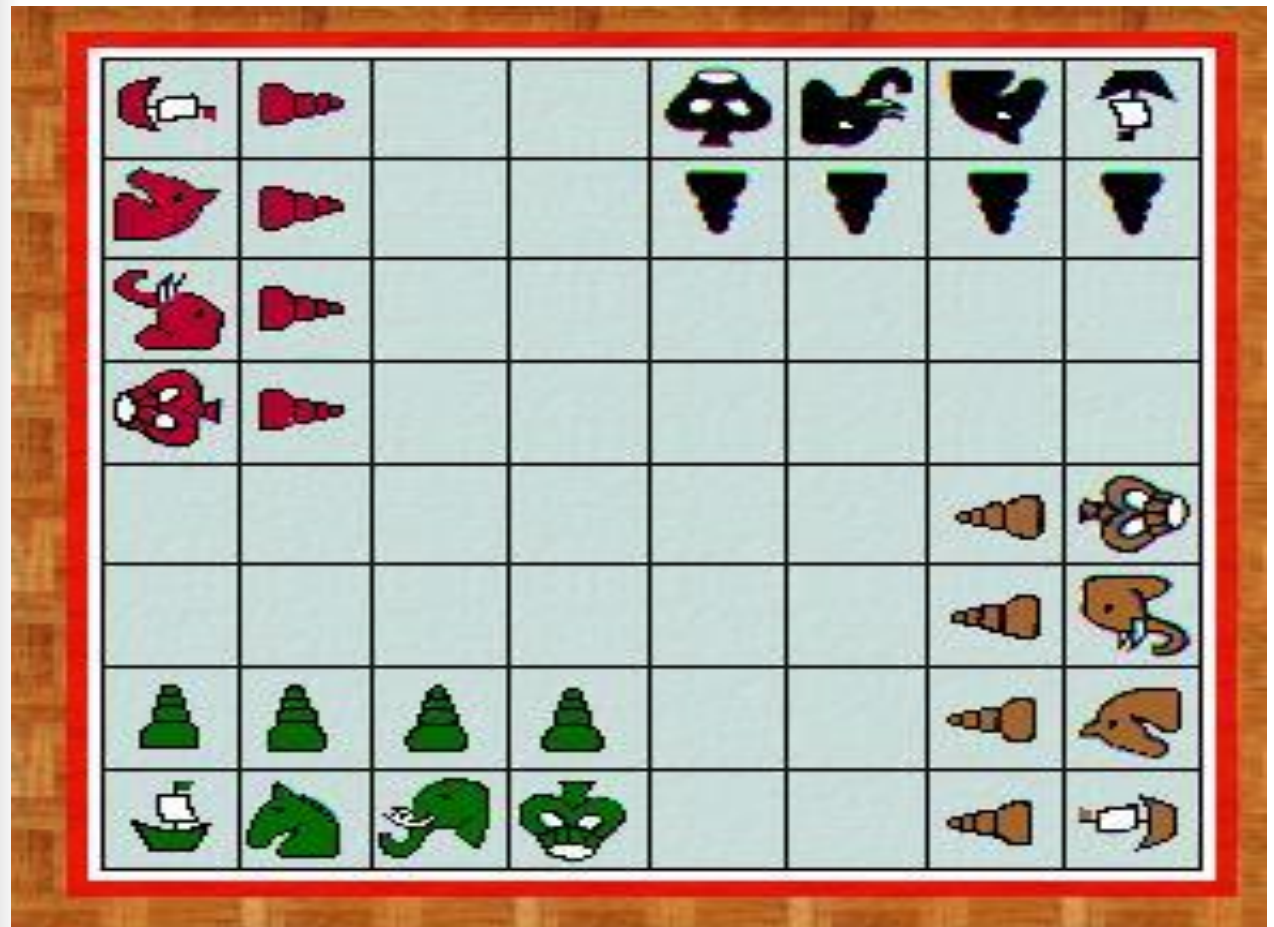
шахи

казка

Шахи - стародавня інтелектуальна гра, що має багатовікову історію. Назва з персидської: шах та мат ШАХ – король, МАТ – помер. Зараз - одна з найбільш поширених настільних ігор. Поєднує в собі елементи спорту, науки і мистецтва.

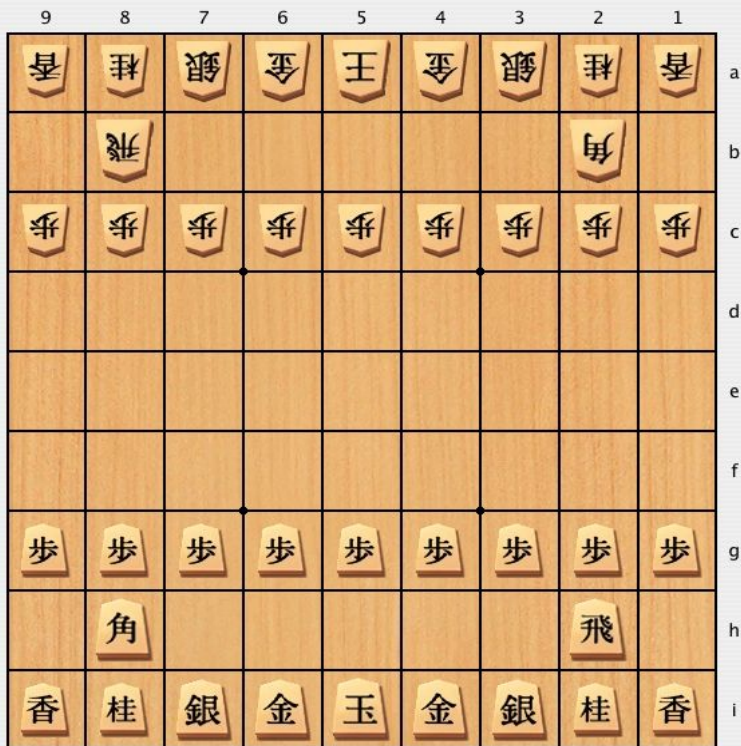

Первісний різновид шахів **чатуранга**
- зародився в Індії в 5-6 століттях.

Шлях на Захід перетворив чатуранга у гру, відому у всьому світі під назвою «ШАХИ».

Перебравшись через 2-3 століття до Ірану і на Арабський Схід, чатуранга отримала назву **ШАТРАНЖ** - у арабів і **шатранг** - у персів, гра була істотно змінена.

Рухаючись на схід,
чатуранга
модернізувалася
в китайські (сянци) і
японські (Сеги)

**Лоуренс Альма-таденан.
«Єгиптяни, що грають у
шахи». 1896**

Найдавніші шахи в Європі.

Знайдені в Албанії.
VI століття нашої ери.
Матеріал: ікло моржа.

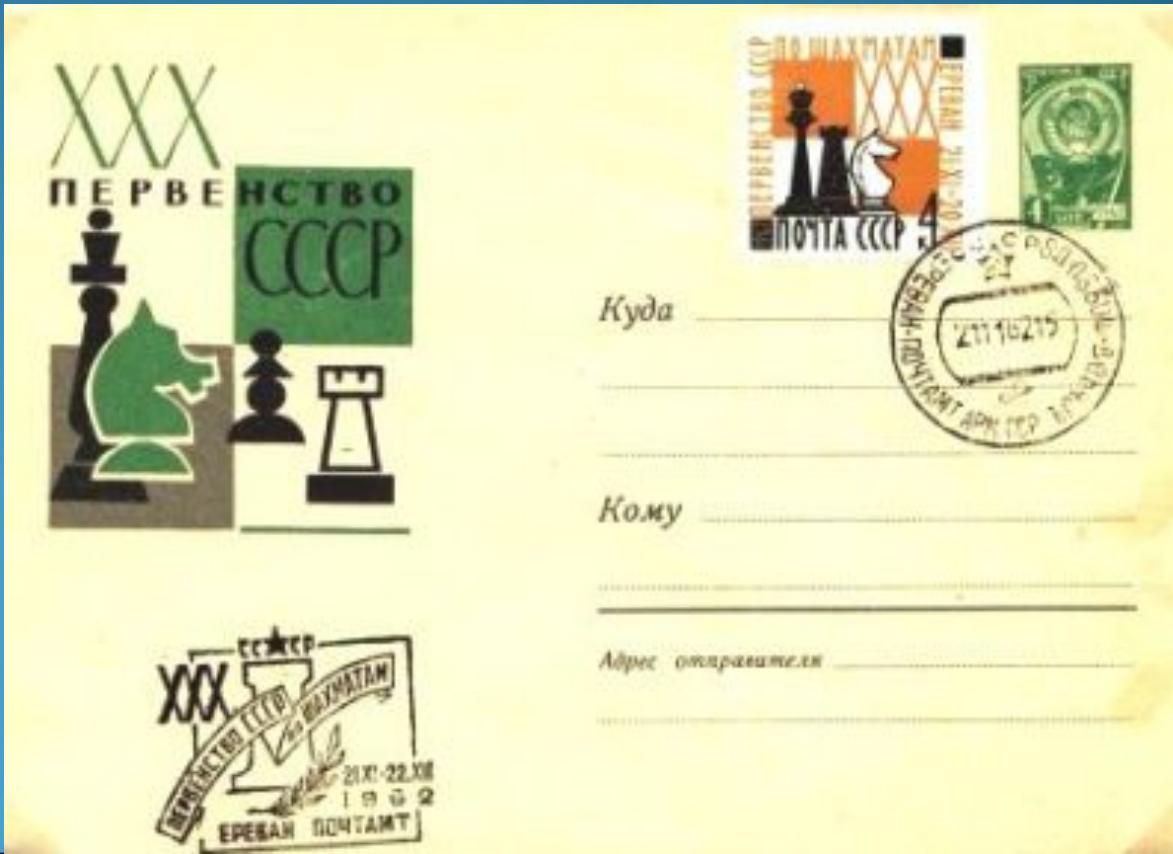

Шахові поєдинки відбувалися при дворах королів і обставлялися дуже урочисто - у дусі лицарських турнірів.

Поштова марка. СРСР 1962 рік

Куда _____
_____
_____

Кому _____
_____
_____

Адрес отправителя _____
_____

Чемпіони світу:

- Михайло Ботвинник
- Василь Смилов
- Михайло Таль
- Анатолій Карпов
- Гарі Каспаров
- Володимир Крамнік

ВИДАТНІ УКРАЇНСЬКІ ШАХІСТКИ

Українець Моїсеєнко - чемпіон Європи

- Л. Руденко (друга чемпіонка світу, 1950 — 53),
гросмайстри
- М. Літинська,
- Л. Семенова,
- Л. Муленко.

Лагно, яка на даний час проживає у
Франції

Музичук
та Стриянка Анна

Коллекція
Стоп-кадрів
З кінофільмів

«Михайло Ломоносов»

Рік: 1955

Режисер: Олександр
Іванов

У ролях: Борис Ліванов

«Садко»

Рік: 1953

Режисер: Олександр Птушко

У ролях: Сергій Столяров

«Іван Грозний»

Рік: 1944

Режисер: Сергій Ейзенштейн

У ролях: Микола Черкасов

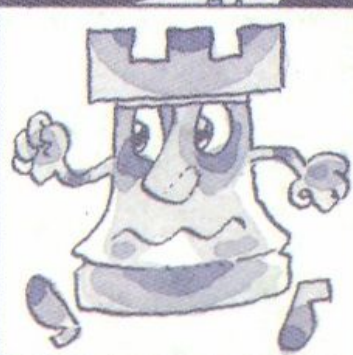
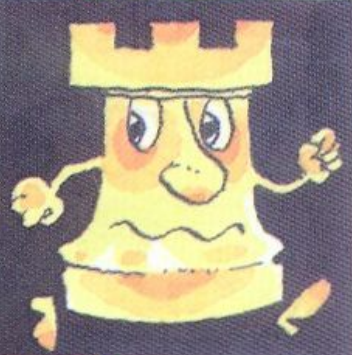
«Чарівна лампа Аладіна»

Рік: 1967

Режисер: Борис Рицарев

У ролях: Борис Бистров

В шахові країні!

Загадки

Не люди, не звірі, не годинник, а
ходять?

- Шахові
фігури

Всього на дошці скільки
шахових фігур?

- Всього 32 шахових
фігур

- Маленька, шустренька, всі поля пройшла і фігурку знайшла.

■ Пішак

Стоїть на одній нозі, ходить літерою «Г». Може перестрибувати через свої і через чужі фігури?

■ Кінь

Гладкий люблю я, розчищений шлях.
? На крок в будь-яку сторону можу
зробити крок.

- Король

Так як же ходить король?

- На будь-яке сусіднє поле.

Стою на самому краю,?
Шлях відкриють - піду,?
Тільки прямо ходжу?
Як звать не скажу.

■ Тура

Пересувається чи не косо і не
прямо,
А літерою «Г» - так шахісти
кажуть.

■ Кінь

Не живе у звіринці? Не бере гостинці, по
косій він ходить? Хоботом він водить.?
Назвіть сусідів шахового слона

- Ліворуч -кінь,
праворуч -ферзь

Не живе у звіринці,
Не бере гостинці,
За косою він ходить,
Хоботом не водить.

- СЛОН

Гра «Чарівний мішечок»

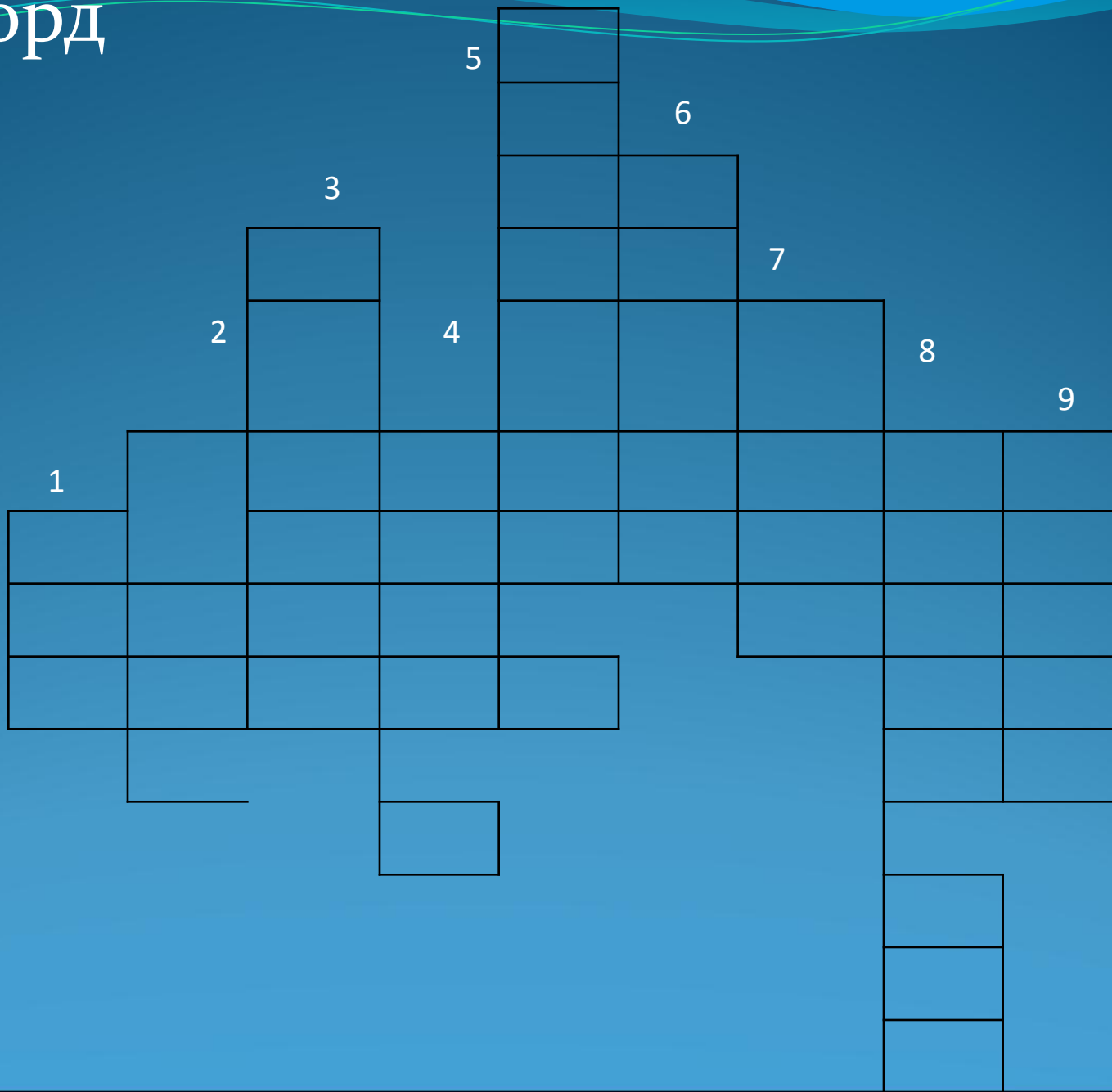
Фікультхвилинка

1. Слон і кінь легкі фігури.
2. Форма у шахового поля трикутна.
3. На шахових полях нічого не росте.
4. Шахи на Україну прибули на килимі-літаку.

Якщо згодні, нахили вправо, не згодні - вліво.

1. Ферзь відрізняється від короля капелюхом - короною.
2. Шах - це напад на короля.
3. Кінь ходить на три клітини вперед і дві в сторону.
4. Мат - це післяобідній сік.

Кросворд

Відповіді

1. Напад на короля, від якого немає захисту (мат)
  2. У кутку стоїть діжа, в ній пливе (тура)
3. Знищення пішаки або фігури противника (взяття)
  4. Найголовніша шахова фігура (король)
5. Одночасний хід королем і турою (рокіровка)
6. Один раз гине, в два рази народиться (пішак)
  7. Ця фігура не проста,
Грива є, але немає хвоста,
Хід схожий на куточок -
Клітка прямо, клітина в бік (кінь)
8. Коса лінія на шаховій дошці (діагональ)
9. Яка постать любить свій колір? (ферзь).

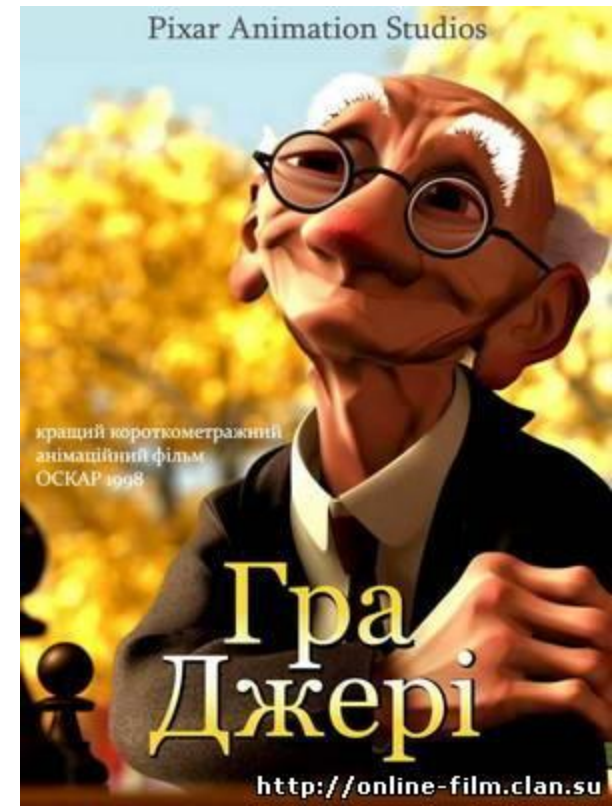

Діткам цікаве

Шахи-гра для тих,
Хто шукає дива та утіх.
Для сивих та малих -
Гра корисна для усіх.

Шахи в мультфільмах:

“ Навколо шахів ” ,
“ Уроки тітоньки
Сови - Шахи ” , “
Ну постривай! “

“ Крокодил Гена та чебурашка ”, “ Про поросятко, яке вміло грати в шахи ”, “ Метеор ”, “ Маша та ведмідь ”, “ Смешаріки ”

«Гра в шахи повинна увійти в життя початкової школи як один з елементів розумової культури. Мова йде саме про початкову школу, де інтелектуальне виховання займає особливе місце, вимагає спеціальних форм і методів роботи»

В.А.Сухомлинский